

Credit foto copertă: © Cezara Pinte
Credit foto Părintele Ioan Iovan: © ioaniovan.ro

© 2026 by Editura Lebăda Neagră

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopilor fără Soț, nr. 45, 700273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Din tainele potirului : mărturisiri despre Părintele Ioan de la Recea /

ed. pref. și îngrijită de Călin Pinte. - Iași : Lebăda Neagră, 2026

ISBN 978-630-330-198-3

I. Pinte, Călin (pref. ; ed.)

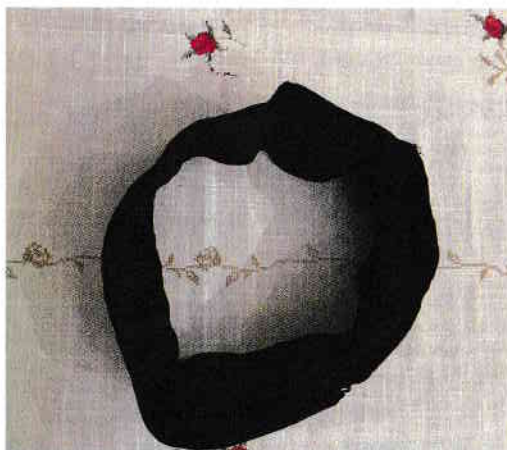
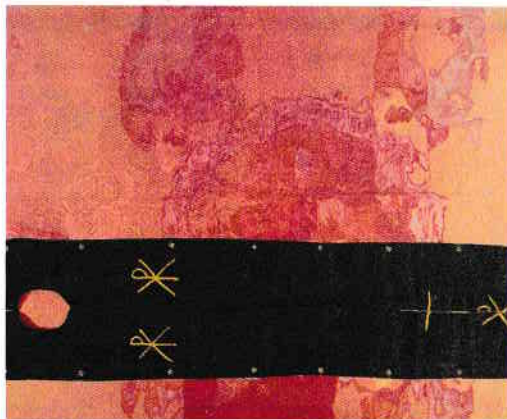
2
929

Din tainele potirului

**Mărturisiri despre Părintele
Ioan Iovan de la Recea**

**EDIȚIE PREFĂȚATĂ ȘI ÎNGRIJITĂ
DE CĂLIN PINTEA**

Lebăda Neagră
Iași, 2026

Epitrahilul – camuflat în chip de brâu,
„ca să îmi mai domolească durerile de spate”.

CUPRINS

Predoslovie (Călin Pinteă) 7

Ioan B.
Când Împărăția Cerurilor este aici și acum! 13

Florin BOTEZAN (Pr. prof. dr., Alba Iulia)
Părintele Ioan, cel care a deschis cerul... 36

Daniel COTA (Pr., Parohia Ortodoxă Rușii-Munți)
Întâlnirea întru cuvânt 43

Vasile DANION (Pr.)
Părintele Ioan, un sfânt care mi-a marcat viața 63

Silviu-Eleodor FEIER (Pr., Parohia Ortodoxă Iernut II)
Un străjer euharistic 73

Ioan-Mircea GHITEA (Pr. dr., Parohia Husasău de Criș,
județul Bihor)
*Părintele arhimandrit Ioan Iovan, fiu al Bihorului,
date biografice și mărturii de la cei ce l-au cunoscut* 79

Dorin IANCU (Ing. dr.)
O flacără vie spre sfințenie 109

Ovidiu ILEANA (Pr.)
Cu evlavie, cu drag, cu capul plecat 124

Înaltpreasfințitul Serafim JOANTĂ (Mitropolit al Germaniei, Europei Centrale și de Nord) <i>Părintele Ioan Iovan, promotorul Renașterii Euharistice în Biserica Ortodoxă Română</i>	129
Mioara KOZAK (Prof. dr., inspector școlar pentru Limba și Literatura Română, Inspectoratul Școlar Județean Mureș) <i>Sub veșnicia clopotelor de la Recea</i>	134
Ovidiu-Dumitru LAZĂR (Pr.) <i>Sfântul din viața noastră</i>	141
Vasile MANEA <i>Părintele Ioan Iovan în închisorile comuniste</i>	144
Stelian MANOLACHE (Pr. conf. dr.), Stelian Ioan MANOLACHE (Pr. dr.), Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Brașov <i>De la celula pușcării la chilia din închisoare</i>	151
Valentin MARICA (Prof. dr.) <i>Stând în mijlocul inimii mele</i>	175
Sebastian MOLDOVAN (Prof. univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu) <i>O mărturie marginală</i>	183
Constantin NECULA (Pr.) <i>O taină de Om</i>	191
Cornel NISTEA (Președintele filialei Alba-Hunedoara a Uniunii Scriitorilor din România) <i>În căutarea sensului suferinței</i>	196
Ghelasie PĂCURAR (Pr. dr., Würzburg, Germania) <i>Un reper de credință, smerenie și iubire</i>	208

Dumitru PĂTRUNJEL (Pr., Târnăveni) <i>Un rugător la Tronul Sfintei Treimi</i>	211
Marius PIȘTĂNILĂ (Pr.) <i>Arhitectul sufletului meu</i>	216
Sebastian SUCIU (Pr., Ulm, Germania) <i>Darul, mângâierea și limanul</i>	222
Anexă (odoarele folosite în detenție la săvârșirea Sfintei Liturghii de către Părintele Ioan Iovan)	229

PREDOSLOVIE

Ideea continuării demersului de a oferi credincioșilor mărturii despre marele iubitor al potirului, Părintele Ioan Iovan de la Mănăstirea Recea, a venit natural, firesc, așa cum apare curcubeul după ploaia binefăcătoare, îmbobocind ideea că darurile Domnului trebuie multiplicare. Autorii textelor au înțeles că atunci când ai găsit ce cauți, nu trebuie să păstrezi *fructul* doar pentru tine, ci este necesar să-l împarți și cu ceilalți *comeseni*, multiplicând spiritul *Cinei*.

Atât în primul volum, intitulat *Părintele Ioan Iovan, un crin al iubirii de Hristos*¹, cât și în cel de-al doilea, mărturisirile semnatărilor au un farmec specific, fiindcă devoalează o dragoste profundă pentru cel care le-a împărțit laptele duhovnicesc convertind misterul în itinerarii iradiante. A rezultat, cred, o invitație la marele banchet eshatologic care caută să șteargă granița dintre *înăuntru* și *afară*, dezvăluind întâlnirea de taină cu eternul Dumnezeu.

La fel ca surata ei despre care făceam vorbire, cartea de față este o poveste de viață, una învăluită în superba eșarfă a jertfei și iubirii ce „îndelung rabdă” și „pe toate le suferă”, de fapt un fir de floare alungit spre cer. Înainte de a fi un parcurs hagiografic sau o configurație hermeneutică „de folos”, rândurile alăturate par să spună „știu o poveste cu

1. Apărut în 2025 la Editura Lebăda Neagră din Iași (n.r.).

Părintele...” și dintr-odată cuvintele se preschimbă în confesiuni de taină, reflecții înduioșătoare ori priviri furișe către „lumea de dincolo”, alimentând cu jar palpitul de pe vatra cuvintelor. Din tăciunii suferințelor se ivesc luminițe tămăduitoare, amarul dispare gonit de plăceri senzoriale, nu se mai vorbește despre lacrimi, zăbrele sau stridențe amare, ci despre înălțări, motivații și *altoiri* duhovnicești prin străpungerea inimii și blânda prezență a lui Dumnezeu.

Se simte duhul Părintelui Iovan, dulcea mireasmă a smereniei și viul frumosului veșnic, mărturii că „întotdeauna credința este lucrătoare prin iubire”. Mărturisitorii l-au zugrăvit ca fiind un teofor aflat permanent pe altarul jertfirii de sine, afierosit Domnului său până la identificarea cu „chipul scăldat de lumină”, care a dovedit prin implicare, empatie și iubire că „Împărăția lui Dumnezeu se află înlăuntrul nostru”. Nu s-a ferit vreodată să intre în arena duhovnicească, fiindcă scutul-har și platoșa-rugăciune l-au ferit de ascuțișul patimilor, dăluind un model cēresc. N-a ezitat să-l mărturisească pe Mângâietorul său și a făcut-o într-o limbă română liturgică absolut seducătoare, scrutând în universul tainic al ființialității ca un vitraliu însoțit al „Celui blând și smerit cu inima”. Fiindcă așa ni se înfățișează blândul păstor de la Mănăstirea Recea: pumn de țărână ridicat la cer, punte între viață și rod, un alt Tabor care preschimbă lumea. N-a fost pescar nostalgic ce stă la marginea unui ocean cu neliniști vălurite, ci năvod cu sită groasă, ecou al chemării din interiorul plasei. Și nu, n-a fost împovărat de păcatele mărturisite, ci de rugăciunile neduse până la capăt. Avea umor, delicatețe și carafa inimii mereu plină. S-au stâmpărat mulți din ea, niciodată de ajuns, mereu cu voluptate, și-au învățat că în rânduiala noastră credința nu își propune să aducă răspunsuri facile la întrebările curioșilor, ci să călăuzească pe cărările Împărăției.

Esență de stejar, dar delicat ca un suspin, Părintele Ioan a fost un exemplu grăitor de jertfă și încredere nețărnută. „Cine sau ce mă poate despărți de dragostea lui Hristos? O nedreptate? Un temnicer? O suferință?”, spunea adesea cel ce gustase din plin amarul umilințelor, arătând că omului lăuntric îi este cu puțință accederea către „locul în care oricine primește găzduire”. Nu ocolea întrebările stânjenitoare, nici rememorarea amintirilor care mai supurau din când în când, însă prefera să deschidă „Calea”, arătându-le enoriașilor cum poți *crește* altoind răbdarea pe încredere și atrăgând atenția asupra timpului mesianic, acela care se scurge în perspectiva „*zilei* care va veni, căci timpul acestei lumi trece ca un fum”.

De pe colina ce veghează aeroportul mureșean, acolo unde priveliștea înăbușă până și suspinul de încântare, rugăciunea, „Maica a tot binele”, se înălța triumfătoare, accelerând dinamica întâlnirii cu Dumnezeu. Oamenii erau atrași de intensitatea trăirilor, de frumusețea cântărilor, de proslăvirea Hristosului Euharistic în fața unui altar unde retorica, gestică și ritualul se transformau într-o adevărată ceremonie... și veneau, veneau, nu se mai opreau. Cerurile se deschideau dezvăluind verticala întrupării, degetele se înlănțuiau întru slava „celui ce se dăruiește”, și acolo, în mijlocul tuturor, indicând ieșirea din strâmtoarea pământească către spațiul nemărginirii mai presus de fire, Părintele Ioan cuvânta despre seva nutritivă a rugăciunii care dă viață sufletului... și mângâia, învăluind cu o iubire hristică, nelimitată, „îndelung răbdătoare”... și binecuvânta, întărind importanța cupajului care duce către salvarea sufletului: mărturisirea, căința și dorința de iertare... și povățuia, cu vorba caldă a celui care a transformat smerenia în veșmânt dumnezeiesc... și liniștea, frământând cu ajutorul empatiei, dăruirii și acribiei săvârșirii

sfintelor taine, azima rugoasă a vieții cotidiene... și sporea *turma*, altoind noi mlădițe duhovnicești pe trunchiul credinței creștine... și fertiliza încrederea, dezvăluind o hermeneutică a posibilului... și ardea când împărtășea Taina Împărăției, ca un bulgăre de jar al întrupării filocalice... și îi înălța pe cei din jur, aidoma părinților neptici care nu au sfărâmat idoli, n-au reinventat dogme, ci au câștigat suflete pentru oastea lui Hristos... și... câte și mai câte...

Așa ne apare Părintele Iovan în mărturisirile celor care s-au bucurat de căldura lui veghetoare și de aceea cartea de față este picătura de rouă în care se oglindesc razele unor destăinuiri emoționante. Este încântător să vezi cum se reflectă spiritul părintelui în gândurile celor care au întocmit textele alăturate și câtă lumină harică se revarsă prin aceste făclii lumești. Uneori, când e să creionezi esențe formative, cuvintele devin aproximative și-și caută astâmpăr după faldușurile inexprimabilului, dar, uimitor, mesajul se revarsă lin, deschis, curat. În cazul de față, pe lângă tabloul biografic, ecoul unor amintiri de pus pe rană adie la tot pasul și poate de aceea răzbate acea temperatură emoțională care nu dogorește, ci adie mângâietor.

Cu siguranță duhul Părintelui s-a prelins pe paginile precedentului volum, fiindcă altfel ar fi fost imposibilă vânzarea a peste 3.000 de exemplare în doar câteva săptămâni. Apoi, subsecvent, s-a creat un orizont de așteptare greu de intuit inițial, dar extrem de concret *după*, care a pus pirostriile acestui demers literar, cumva asemănător cu eferescența duhovnicească de la Mănăstirea Recea. Cărțile răspund unor nevoi a celor *locuiți* de griji sau *însoțiți* de ele, dar și sufletelor acestora ce caută modele în volbura zilelor noastre. Or, blândul duhovnic a fost atât de iubit tocmai datorită verticalității,

curajului și parcursului său în viață care, ca un memorial iconic formativ, a dăruit fiilor săi duhovnicești un spectru de o tulburătoare plinire.

În acest context, extrem de edificator a fost dialogul pe care l-am purtat cu unul dintre *mărturisitorii* din carte. „Cum v-a adus Părintele pe teritoriul interogației teologice, l-am întrebat la un moment dat? Erați inginer într-o întreprindere serioasă și bănuiesc că deși erați creștin practicant, nu vă trecea prin minte să slujiți în fața altarului”. Acesta și-a pironit privirea undeva în zare, apoi a rostit zâmbind: „Eram la o plimbare prin curtea mănăstirii, după spovedanie, iar monahul mi-a citit întrebarea de pe buze, spunându-mi câteva cuvinte cu oarecare detașare: «Totdeauna ajută un pic de lectură duhovnicească înainte de Sfânta Liturghie. Ca om cu simț tehnic, știi bine că înainte de a porni cu mașina la drum este bine să încălzești motorul. Așa-i și la Slujba Slujbelor: câteva versete potrivite pot încălzi mai bine *uleiul* din potir, iar *supapele* ce întrețin Euharistia vor funcționa mult mai ușor. Tot așa-i și-n viață: poți începe cu ingineria, ca să încălzești duhovnicia. Vrei măcar să iei în calcul acest aspect?»”. Astăzi, fostul inginer este preotul unei comunități bine încheiate și presară un duh aparte în inimile enoriașilor săi.

Părintele Ioan Iovan a fost un grădinar de oameni. Acolo, în grădina lui fermecată, a presărat semințe de lumină și... minune: în timp, au răsărit trandafiri duhovnicești cu diferite miresme și culori, dintre care unii s-au întrupat aici în carte sub formă de mărturisitori. Ne bucurăm că au decis să continue *povestea* și le mulțumim că ne-au apropiat de Sfânt.

Călin PIÎNTEA

P.S.: După evenimentul de lansare a cărții *Părintele Ioan Iovan, un crin al iubirii de Hristos*, au fost unele persoane care m-au întrebat dacă sunt reale informațiile referitoare la suferințele acestuia din temnițele comuniste și, mai ales, dacă a putut sluji Sfânta Liturghie conform dogmelor creștine? Recunosc, în afara nenumăratelor mărturii ale celor cu care a împărțit anii detenției și a unor declarații consemnate în rapoartele Organelor de Securitate, nu am avut „ce pune pe masă”, dar iată, încă o dată, Părintele mi-a sărit în ajutor și datorită unui fiu duhovnicesc al acestuia, putem prezenta în anexele acestui volum fotografii cu antimisul care tănuia particulele din sfintele moaște, ilitonul ascuns și el în gulerul de la zeghe și epitrahilul, odor camuflat în chip de brâu, „ca să îmi mai domolească durerile de spate”. Sângele încheșat, petele de transpirație amestecate cu mângă ori țesăturile zdrențuite sunt mai presus de cuvinte și vorbesc explicit despre trăirea autentică, sacrificiul și evlavia celui care s-a dăruit ca un zvâcnut către orizonturile credinței, transformând *inevitabilele* în ruguri ale jertfei pentru Hristos.

CÂND ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR ESTE AICI ȘI ACUM!

„Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie acum aprins!”

(Luca 12, 49)

Există evenimente care nu se mulțumesc să schimbe cursul unei vieți, ci îi rescriu din temelii întreaga geografie interioară. Momente unice în care realitatea ți se dezvăluie mai întâi sub chipul Absolutului viu, iar apoi sub forma oglinzirii acestuia în lutul omenesc.

Un astfel de eveniment, piatră unghiulară în biografia mea, a fost întâlnirea cu Părintele Ioan Iovan. Nu doar pentru că părintele a fost cel care m-a botezat, când aveam douăzeci și șapte de ani, sau fiindcă a fost primul meu duhovnic. Ci mai ales pentru că a fost și a rămas până astăzi, pentru mine, Modelul – nordul absolut al trăirii întru Hristos, măsura duhovniciei care nu a negociat cu veacul, icoana vie a prezenței lui Dumnezeu în viața omului.

Primul meu contact cu el a fost... din auzite. Am aflat despre existența Părintelui Ioan Iovan într-o stație de autobuz, în fața cinematografului „Arta” din Târgu Mureș, la începutul anilor '90. Mă mutasem de puțin timp în Orașul Trandafirilor, aveam douăzeci de ani și eram ateu convins. Mai mult, unul militant, un „apostol” al ateismului. Consideram religia opiu pentru popor. Îi disprețuiam, deopotrivă,

și pe cei ce credeau și pe cei care propovăduiau credința, socotindu-i fie naivi, fie escroci. La loc de frunte pe această listă a imposturii erau clericii Bisericii Ortodoxe.

Tocmai de aceea, nu mică mi-a fost mirarea, chiar stupefarea, când am asistat, fără să vreau, la o discuție între doi bărbați despre un anumit părinte Ioan de la Recea. M-a frapat că cei doi păreau cuprinși de o admirație sinceră. Vorbeau despre acest părinte necunoscut mie cu multă căldură, ca despre cineva cu totul deosebit. Ascultam și nu-mi venea să cred. Eram obișnuit să aud numai vorbe de ocară la adresa preoților; eu însumi îi desconsideram, întărit fiind în această convingere de educația și experiențele mele de până atunci.

Pentru a înțelege reacția mea, este necesară o scurtă incursiune autobiografică. Fără aceasta, întâlnirea cu Părintele Ioan nu poate fi înțeleasă în deplina ei semnificație.

M-am născut într-o familie de atei. Tatăl meu, ofițer de Securitate și comunist convins, nu a socotit necesar să fiu botezat. S-a opus până și încercării bunicii mele de a mă creștina pe ascuns. Mama, la rândul ei, nu credea în Dumnezeu. Am crescut într-o casă în care nu s-a rostit niciodată o rugăciune, nu s-a citit Scriptura și nu s-a mers la biserică. Singura lectură despre credință a fost... *Biblia hazlie*, parodia satirică a Vechiului Testament, scrisă de jurnalistul francez Léo Taxil, piesă-cheie a propagandei comuniste pentru „luminarea” maselor și combaterea „obscurantismului religios”. În familia noastră, Cel de Sus era considerat o ficțiune – atunci când nu era calomniat de-a dreptul –, iar slujitorii Lui erau priviți cu ostilitate.

Îmi amintesc un lucru care m-a marcat profund. În adolescență, tatăl meu mi-a făcut un „clasament” al ușurinței cu

care erau recrutați informatorii din mediul bisericesc. Pe primul loc se aflau preoții ortodocși, a căror atitudine mi-a descris-o astfel: „De multe ori, nici nu e nevoie să-i contactăm. Vin singuri la noi să-și ofere serviciile, să se toarne unul pe altul. N-am întâlnit nicio altă categorie profesională în care să existe atâta invidie și mâncătorie”. Acele cuvinte s-au întipărit adânc în mine și au consolidat o prejudecată ce avea să se transforme în aversiune și dispreț, după ce am citit telegrama de susținere și felicitare adresată lui Ceaușescu de către Patriarhul Teoctist, în numele Sfântului Sinod, în decembrie 1989, în plină reprimare a revoltei de la Timișoara.

Eram, practic, un produs aproape perfect al sistemului comunist. Venisem pe lume chiar în preajma „Tezelor din iulie” din 1971, anul în care regimul a declanșat ofensiva ideologică menită să formeze „omul nou”, crescut în spiritul negării lui Dumnezeu. Îndopat cu hrana materialist-dialectică a școlii, hrănit cu nenumărate lecturi din același registru, nevăzând și necunoscând vreun om cu adevărat credincios, am ajuns un ateu convins. Unul ardent, chiar înverșunat, gata să pună „tunurile” pe orice credincios din jurul meu.

Și totuși... am spus că eram un produs aproape perfect. Aproape, pentru că ateismul meu nu era doar ecoul educației primite și al îndoctrinării la care fusesem supus. Era și răspunsul – greșit, dar sincer – la o intensă frământare launtrică, pe care regimul comunist nu reușise nici să o prevină, nici să o înăbușe. Un zbucium care a început la paisprezece ani, când am conștientizat că sunt muritor și că tot ce există, de la oameni până la întregul Univers, este trecător.

A fost mult mai mult decât o simplă trezire la o sumbră realitate – a fost un cutremur existențial, o zguduire a întregii mele ființe! Din acel moment, n-am mai avut pace.